

Valmiusmittari eri taustaisten ikääntyvien sensitiiviseen kohtaamiseen, 2025

Raportti: Vieraskielisiin ikääntyneisiin liittyvä kysely

Tämä mittari on tarkoitettu organisaatioiden ammattilaisille (julkiset palvelut, järjestöt, oppilaitokset, jne.). Raportti esittelee kesän 2025 aikana toteutetun kyselyn tulokset. Kysely kartoitti työntekijöiden kokemuksia vieraskielisten ikääntyneiden, heidän läheistensä sekä palvelujärjestelmän ja yhteiskunnan toimivuuden näkökulmista. Kyselyyn vastasi 20 henkilöä. Väittämiä oli yhteensä 35, ja niihin vastattiin asteikolla 1–5 (1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä).

Tulokset taulukossa

Osio	Keskiarvo	Mediaani	% 4–5	% 1–2
1. Työ ikääntyneiden kanssa	3.28	3.5	54.0 %	37.0 %
2. Työ läheisten kanssa	3.31	4.0	55.0 %	33.0 %
3. Työyhteisö ja arki	2.92	3.0	43.0 %	47.0 %
4. Palvelujärjestelmä	3.13	4.0	49.0 %	35.0 %
5. Yhteiskunta	3.31	4.0	54.0 %	35.0 %
6. Muistisairaat	3.28	3.5	51.0 %	31.0 %
7. Kehittyminen	2.91	3.0	38.0 %	45.0 %

Huom: Taulukossa on käytetty osioiden lyhennettyjä otsikoita tilan säästämiseksi. Raportin tekstiosuuksissa otsikot esitetään kokonaisuudessaan.

1. Työ vieraskielisten ikääntyvien kanssa

Kulttuuritapojen huomioiminen ja tiedonvälitys toimivat melko hyvin, mutta haasteena on riittämätön aika kohdata asiakkaita yksilöllisesti sekä vieraskielisten heikko kyky vaatia palveluja.

2. Työ vieraskielisten ikääntyvien läheisten kanssa

Yhteistyö läheisten kanssa toimii useimmiten hyvin, mutta niiden ikääntyneiden tilanne, joilla ei ole läheisiä tukena, kaipaa enemmän huomiota.

3. Työyhteisö ja ammatillinen arki

Työyhteisön tuki ja kuormituksen taseus arvioitiin heikoimmaksi osa-alueeksi. Osaamista moninaisuuden huomioimisessa tarvitaan lisää.

4. Palvelujärjestelmä

Palvelujärjestelmä koettiin melko selkeäksi ja toimijoiden välinen yhteistyö pääosin toimivaksi. Sen sijaan passiivisten asiakkaiden tavoittaminen sekä käytännön tuki, kuten tulkkaus ja digiopastus, ovat puutteellisia.

5. Yhteiskunta

Moninaisuuden arvostus näkyy osittain, mutta yhteiskunnallinen keskustelu, talousleikkaukset ja byrokratia vaikeuttavat työtä ja yhdenvertaisuuden toteutumista.

6. Muistisairaus ja vieraskieliset

Ammattilaisten tieto muistisairauksista on hyvällä tasolla ja läheiset saavat tukea, mutta palvelujärjestelmä ja päätöksenteko eivät huomioi riittävästi muistisairaiden erityistarpeita.

7. Kehittyminen ja vaikuttaminen

Kehittymisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet arvioitiin alhaisimmiksi. Vastaajat kokevat, etteivät saa riittävästi koulutusta ja että vaikutusmahdollisuudet ovat rajallisia.

Yhteenveto ja suositukset

Kyselyn perusteella vahvuuksia löytyi erityisesti kulttuurisen osaamisen ja läheisten kanssa tehtävän yhteistyön alueelta. Haasteet liittyvät eniten työyhteisön tukeen, resurssien riittävyyteen asiakaskohtaamisissa sekä palveluiden saavutettavuuteen erityisesti passiivisten ja muistisairaiden vieraskielisten osalta. Kehittymisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet koetaan rajallisiksi.

Suositukset:

1. Vahvistetaan työyhteisöjen tukea ja koulutusta moninaisuuden huomioimisessa.
2. Lisätään aikaa ja resursseja yksilöllisiin asiakaskohtaamisiin.
3. Parannetaan palvelujärjestelmän saavutettavuutta, mm. tulkkaus- ja digituen avulla.
4. Puretaan rakenteellisia esteitä ja lisätään resursseja muistisairaiden palveluihin.
5. Tarjotaan ammattilaisille enemmän koulutusta ja vaikutusmahdollisuuksia sensitiivisen työotteen kehittämiseen.

Lähde: Kulttuurinen Moninaisuus -Muistikeskus ry, Jututtaja-hanke.